

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 336/06-33

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 3. novembra 2006 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti P., s. r. o., P., právne zastúpenej advokátom JUDr. M. M., B., vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 20, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Trenčín č. 52 VIV 1/2005 z 25. januára 2005, sp. zn. 50 Re 54/2005 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Obdo V 105/04 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti P., s. r. o., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 4. marca 2005 doručená a 10. januára 2006 doplnená sťažnosť obchodnej spoločnosti P., s. r. o., P. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom JUDr. M. M., B., ktorou namietala porušenie svojho základného práva „na prístup k súdu ako i práva na spravodlivé súdne konanie“

zaručené v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivý proces zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, práva vlastniť majetok zaručeného v čl. 20 ústavy a základného práva pokojne užívať majetok zaručeného v čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením Okresného súdu Trenčín (ďalej aj „okresný súd“) č. 52 VIV 1/2005 z 25. januára 2005, sp. zn. 50 Re 54/2005 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Obdo V 105/04.

Sťažovateľka vo svojej sťažnosti uviedla, že sa z internetovej stránky www.orsr.sk dozvedela, že spoločnosť B., s. r. o. - v likvidácii bola vymazaná z obchodného registra, a to ku dňu 26.01.2005 v dôsledku výmazu ex offio uznesením Okresného súdu Trenčín č. 52 VIV 1/2005 z 25. januára 2005, sp. zn. 50 Re 54/2005. Okresný súd tak rozhodol napriek tomu, že sťažovateľka mu 26. októbra 2004 doručila podanie označené ako „*Oznámenie vo veci prípadného výmazu spoločnosti B. s. r. o. v likvidácii*“, v ktorom okresnému súdu oznámila, že je veriteľkou uvedenej spoločnosti, pričom výška jej pohľadávky je 16 988 424,80 Sk. Sťažovateľka uvedeným podaním oznámila okresnému súdu aj to, že proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 5 K 68/03-23 zo 4. mája 2004 v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ako súdu odvolacieho sp. zn. 5 Obo 208/04 z 21. septembra 2004, ktorými sa rozhodovalo o zamietnutí konkurzu pre nedostatok majetku, podala dovolanie. Sťažovateľka tiež požiadala okresný súd, aby o výmaze spoločnosti B., s. r. o., v likvidácii z obchodného registra nerozhodol až do rozhodnutia dovolacieho súdu, pretože „*by prípadným výmazom spoločnosti došlo k zastaveniu dovolacieho konania (§ 107 ods. 2 O. s. p.), čím by sa môjmu klientovi odňala možnosť konať pred súdom*“.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky smeruje proti uvedenému uzneseniu okresného súdu, ktorým „*vymazal z Obchodného registra spoločnosť B., s. r. o. v likvidácii, ...*“, ako aj „*voči postupu Najvyššieho súdu v dovolacom konaní, spis. zn. 1 Obdo V 105/04, ktorým*

sťažovateľ ako dovolateľ namieta Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 5 Obo 208/2004 zo dňa 21. 09. 2004“.

Zo sťažnosti ďalej vyplýva, že «Sťažovateľ v danej veci vyčerpал všetky riadne opravné prostriedky, ktoré právny poriadok pripúšťa pre účinnú ochranu práv. (...) Okrem uvedených prostriedkov nápravy uplatnil sťažovateľ v podanom dovolaní procesný návrh na odloženie vykonateľnosti podľa § 243 O. s. p... Okrem toho sťažovateľ oboznámil Okresný súd v Trenčíne o tom, že v predmetnej veci podal dovolanie a z uvedeného dôvodu žiadal o to, aby súd nerozhodol o výmaze spoločnosti.

Nemožno preto vyčítať sťažovateľovi, žeby v danej veci nebol aktívny, nakoľko využil všetky možné účinné prostriedky nápravy, avšak bezvýsledne, nakoľko došlo k výmazu spoločnosti B. s. r. o. v likvidácii a na základe toho dôjde k zastaveniu dovolacieho konania. (...)

Sťažovateľ v súlade s ustanovením § 50 ods. 1 písm. a) cit. zák. má za to, že Okresný súd v Trenčíne vydaním uznesenia o výmaze spoločnosti ako aj konaním, ktoré mu predchádzalo, porušil práva sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len ako „Dohovor“) a právo vlastníť majetok podľa čl. 20 Ústavy SR ako aj čl. 1 Protokolu č. 1 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd. Súčasne má za to, že označené práva porušil aj Najvyšší súd v dovolacom konaní, spis. zn. I Obdo V 105/04».

Podľa názoru sťažovateľky jej právo na prístup k súdu a na spravodlivé súdne konanie zaručené v čl. 46 ods. 1 ústavy, a jej právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy bolo v danom prípade porušené z nasledovných dôvodov:

«Sťažovateľ namieta, že vydaním Uznesenia Okresného súdu v Trenčíne o výmaze spoločnosti došlo k porušeniu práva na prístup k súdu, ako i práva na spravodlivé súdne konanie. Porušenie tohto práva odvodzujeme od toho, že dôsledkom výmazu spoločnosti je zánik právnej subjektivity bez právneho nástupcu s čím je nevyhnutne spojené aj zastavenie dovolacieho konania s ohľadom na ustanovenie § 107 ods. 4 O. s. p. a § 243c

O. s. p.

Výmaz spoločnosti B. s. r. o. v likvidácii a zastavenie dovolacieho konania je v tomto prípade nevyhnutným dôsledkom postupu dovolacieho súdu, nakoľko sa jedná o neodstrániteľnú podmienku konania a dovolací súd nemôže v danej veci konať a meritórne rozhodnúť, nakoľko chýba subjekt a účastník konania, s ktorým by bolo možné vo veci konať. Civilné sporové konanie je ovládané zásadou kontradiktórnosti, ktorej logickým vyústením je to, že nemožno konať bez druhého účastníka konania. Dovolací súd preto nemôže vo veci meritórne rozhodnúť, a to aj v prípade, ak by príslušné procesné normy vykladal ústavne konformným spôsobom. Nemožno pripustiť, žeby mal Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci konať a rozhodnúť, aj z pohľadu možnej ujmy práv druhého účastníka v dovolacom konaní (t. j. B. s. r. o. v likvidácii), nakoľko tento by nemohol v dovolacom konaní uplatňovať svoje procesné práva.

Dovolací súd nemá ani iné účinné prostriedky nápravy, ktoré by prinavrátili účastníkovi konania (t. j. spoločnosti B. s. r. o. v likvidácii) právnu subjektivitu. Jediným účinným prostriedkom nápravy by bolo odloženie vykonateľnosti, ktoré navrhol sťažovateľ v podanom dovolaní podľa § 243c O. s. p. Odložením vykonateľnosti by došlo k tomu, že uznesenie o výmaze spoločnosti by nenadobudlo vykonateľnosť a dôsledkom toho by bolo to, že by nemohol registrový súd vymazať z obchodného registra dlžníka. Najvyšší súd SR však o tomto procesnom návrhu nerozhodol, hoci rozhodnúť mohol, nakoľko podľa vedomostí sťažovateľa bolo dovolanie na Najvyšší súd SR doručené dňa 16. 11. 2004 a k výmazu došlo dňa 26. 01. 2005. Vec je vedená na Najvyššom súde SR pod spis. zn. I Obdo V 105/04. V tomto smere preto sťažovateľ namieta, že dovolací súd okrem označených práv a slobôd porušil aj právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, pretože práve s ohľadom na okolnosti prípadu mohol dovolací súd účinne vo veci konať a rozhodnúť. Pokiaľ sa jedná o vyčerpanie riadnych opravných prostriedkov voči namietanej nečinnosti Najvyššieho súdu, t. j. podanie sťažnosti na orgán štátnej správy súdov, tak žiadame, aby Ústavný súd SR v súlade s ustanovením § 53 ods. 2 Zákona č. 38/1993 Z. z. v znení neskorších predpisov neodmietol túto ústavnú sťažnosť, nakoľko v danej veci existujú dôvody hodné osobitného zreteľa spočívajúce v špecifickosti daného prípadu.

V tejto fáze konania však dovolací súd nemôže rozhodnúť o zrušení rozhodnutia

o výmaze spoločnosti z obchodného registra a tým „prinavrátiť právnu subjektivitu dlžníkovi“, nakoľko dovolací súd môže v danej veci odložiť vykonateľnosť len rozhodnutiam súdov v konaní o vyhlásení konkurzu, a nie aj rozhodnutiam, ktoré nadväzujú na tieto rozhodnutia alebo ktoré boli vydané na základe týchto rozhodnutí. Taktiež ani dovolací súd nemôže vo veci meritórne rozhodnúť tak, žeby zrušil rozhodnutie o výmaze.

Jediným prípustným prostriedkom nápravy je preto podľa názoru sťažovateľa ústavná sťažnosť podľa čl. 127 Ústavy SR.

Je síce pravdou, že Okresný súd v Trenčíne postupoval pri výmaze spoločnosti B. s. r. o. v likvidácii v súlade s platnou právnou úpravou, nakoľko v zmysle ustanovenia § 8a ods. 1 písm. a) Zákona č. 530/2003 o obchodnom registri v znení neskorších predpisov súd bez návrhu rozhodne o výmaze, ak bol zamietnutý návrh na vyhlásenie konkurzu pre nemajetnosť, avšak je potrebné poznamenať, že registrový súd ako „primárny ochranca práv“ mal ústavnú povinnosť vykladať právne predpisy ústavne konformným spôsobom, pričom mal mať na zreteli, že ústavné normy zakotvujúce základné ľudské práva a slobody, ku ktorým nepochybne právo na prístup súdu patrí, pôsobia smerodajne a určujúco voči normám tzv. jednoduchého práva, samozrejme pokiaľ tieto práva nemajú pôsobiť „iluzórne“. Okresný súd v Trenčíne ako súd registrový však týmto neriadil, a to aj napriek skutočnosti, že bol na dôsledky výmazu upozorňovaný zo strany sťažovateľa v dostatočnom predstihu a bez toho, aby vyčkal na rozhodnutie dovolacieho súdu, vo veci iniciatívne konal, nehľadiac pritom na dôsledky takéhoto konania pre sťažovateľa.

Dôsledky takéhoto konania preto viedli k porušeniu práva sťažovateľa na prístup k súdu, nakoľko sťažovateľovi bolo upreté právo na dovolacie konanie a na meritórne rozhodnutie vo veci, a tým v podstate aj právo na účasť v konkurznom konaní, s ktorým sú spojené aj ostatné nadväzujúce práva, ako je právo odporovať právnym úkonom z titulu odporovateľnosti, ktorú je možné uplatniť len v konkurznom konaní, právo na zisťovanie majetku v konkurznom konaní ako aj na ostatné práva a slobody.»

Sťažovateľka porušenie svojho základného práva vlastníť majetok zaručeného v čl. 20 ústavy a práva pokojne užívať majetok zaručeného v čl. 1 dodatkového protokolu zdôvodnila nasledovne:

«Sťažovateľ (...) namieta aj právo vlastníť majetok a právo na pokojné užívanie

majetku, ktoré súvisí s právom na prístup k súdu, nakoľko sťažovateľ mal do výmazu spoločnosti „legitímnu nádej“ na to, aby po tom, ako prebehne konkurzné konanie, bola uspokojená pomerne jeho pohľadávka. Avšak v tejto fáze konania sťažovateľovi nezostala ani nádej na to, aby vo veci bol uspokojený z prípadného konkurzného konania. Je síce pravdou, že v zmysle ustanovenie § 75a Obchodného zákonníka zakotvuje inštitút tzv. dodatočnej likvidácie, avšak tento inštitút tu nemožno použiť, nakoľko predpokladom aplikácie tohto ustanovenia je zákonná požiadavka, v zmysle ktorej sa má „zistiť ďalší majetok“ vymazanej spoločnosti, avšak o tejto skutočnosti by musel rozhodnúť registrový súd. V prípadnom konaní by sme teda museli preukázať existenciu majetku. Ak by sme však v tomto konaní namietali, že v danej veci chceme preskúmať účtovné knihy, odporovať dlžníkovým právnym úkonom z titulu špeciálnej odporovateľnosti a poukazovali sme aj na existenciu takéhoto ďalšieho majetku, tak tým by sme uplatňovali tie isté námietky uplatňovať ako v pôvodnom konkurznom konaní. Navyše je potrebné poznamenať, že takýto postup by nevyhnutne vyvolal abnormálny stav, v zmysle ktorého by súd „možno“ ustanovil likvidátora, ktorý by musel z titulu insolventie a úpadku iniciovať konkurzné konanie, čím by došlo k prejednávaniu tých istých námietok, ktoré už raz boli predmetom súdneho konania. Máme však za to, že z procesného hľadiska takýto postup nie je ani možný a navyše by ústavne nekonformným spôsobom narúšal právoplatnosť konania o vyhlásení konkurzu, nakoľko konkurzný súd už raz rozhodol, že tu nie je majetok postačujúci aspoň na trovy konania, a toto rozhodnutie je zákonným dôvodom na výmaz spoločnosti. Nemohli by sme preto uplatňovať v konaní o dodatočnej likvidácii tie isté námietky, ktoré sme uplatňovali v konkurznom konaní.

Na základe týchto úvah preto odvodzujeme aj porušenie práva vlastníť majetok a práva na pokojné užívanie majetku. Okrem toho poukazujem aj na naše stanoviská v pôvodnej ústavnej sťažnosti.»

Sťažovateľka navrhla, aby za porušenie označených základných práv jej bolo priznané aj primerané finančné zadosťučinenie z týchto dôvodov:

„Sťažovateľ v súlade s ustanovením čl. 127 ods. 3 Ústavy SR žiada, aby v prípade úspešnosti tejto ústavnej sťažnosti, priznal aj finančné zadosťučinenie vo výške 1.000.000,- Sk (...), nakoľko postup všeobecných súdov a hlavne postup Okresného súdu

v Trenčíne vyvolal v sťažovateľovi pocit právnej neistoty a ako i straty dôvery v efektívne poskytnutie súdnej ochrany. V tejto súvislosti poznamenávame, že sťažovateľ je veriteľom dlžníka B. s. r. o. v likvidácii vo výške približne 17.000.000,- Sk za dodané teplo do bytov v P., pričom dlžník B. s. r. o. v likvidácii pôsobil iba ako správcovská spoločnosť, ktorá v rámci výkonu správy bytov preúčtovala dodané teplo jednotlivým vlastníkom bytom. Tieto pohľadávky by mohli byť podľa sťažovateľa vymožitelné a sťažovateľ má vedomosť o tom, že tieto pohľadávky boli postúpené na spoločnosť so sídlom vo Veľkej Británii a táto spoločnosť naďalej vymáha tieto pohľadávky od vlastníkov bytov, pričom sťažovateľ predložil odvolaciemu súdu písomné dôkazy o týchto skutočnostiach. Tieto okolnosti sú preto podľa nášho názoru rozhodné pre priznanie finančného zadosťučinenia, hoci si na druhej strane uvedomujeme, že finančné zadosťučinenie nie je náhradou škody.

Pokiaľ sa jedná o namietaný postup Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, tak žiadame priznať finančné zadosťučinenie vo výške 100.000,- Sk (...), nakoľko aj nečinnosť Najvyššieho súdu Slovenskej republiky viedla k výmazu spoločnosti.“

Sťažovateľka „vzhľadom na skutočnosť, že napadnuté uznesenie Okresného súdu v Trenčíne o výmaze spoločnosti je rozhodnutím, ktorým došlo k porušeniu základných práv a slobôd, ktoré bráni meritórnemu rozhodnutiu dovolacieho súdu, a vzhľadom na skutočnosť, že doposiaľ dovolací súd nerozhodol o zastavení dovolacieho konania“ navrhla vo veci vydať nasledovné dočasné opatrenie:

„Pozastavujú sa účinky Uznesenia Okresného súdu v Trenčíne č. 52 VIV1/2005 zo dňa 25. 01. 2005, spis. zn. 50 Re 54/2005, na základe ktorého Okresný súd v Trenčíne rozhodol o výmaze spoločnosti B. s. r. o. - v likvidácii, ...ukladá sa Okresnému súdu v Trenčíne zdržať sa opatrení s takýmto obsahom ako napadnuté opatrenie, a to do právoplatného skončenia pred Ústavným súdom Slovenskej republiky.“

Napokon na základe uvedených podstatných skutočností sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd „po predbežnom prerokovaní tohto návrhu rozhodol uznesením, ktorým by prijal ústavnú sťažnosť na ďalšie konanie a vydal nasledovný“ nález:

„1. Základné právo sťažovateľa P. s. r. o. podľa čl. 20, čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1 Protokolu č. 1 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd

Uznesením Okresného súdu v Trenčíne č. 52 VIV 1/2005 zo dňa 25. 01. 2005, spis. zn. 50 Re 54/2005, na základe ktorého Okresný súd v Trenčíne rozhodol o výmaze spoločnosti B. s. r. o. v likvidácii, (...) ku dňu 26. 01. 2005 a konaním, ktoré mu predchádzalo, porušené bolo.

2. Zrušuje sa v plnom rozsahu Uznesenia Okresného súdu v Trenčíne č. 52 VIV 1/2005 zo dňa 25. 01. 2005, spis. zn. 50 Re 54/2005, na základe ktorého Okresný súd v Trenčíne rozhodol o výmaze spoločnosti B. s. r. o. - v likvidácii, (...) ku dňu 26. 01. 2005 a vec sa vracia Okresnému súdu v Trenčíne na ďalšie konanie, aby v nej znovu konal a rozhodol.

3. Sťažovateľovi P. s. r. o. priznáva finančné zadostučinenie v sume 1.000.000,- Sk (...), ktoré je mu Okresný súd v Trenčíne povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Základné právo sťažovateľa P. s. r. o. podľa čl. 20, čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1 Protokolu č. 1 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaní postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod spis. zn. 1 Obdo V 105/04, a konaním, ktoré mu predchádzalo, porušené bolo.

5. Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky sa prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Obdo V 105/04 konal bez zbytočných prieťahov.

6. Sťažovateľovi P. s. r. o. priznáva finančné zadostučinenie v sume 200.000,- Sk (...), ktoré je mu Najvyšší súd Slovenskej republiky povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

7. Okresný súd v Trenčíne a Najvyšší súd Slovenskej republiky sú povinní uhradiť sťažovateľovi P. s. r. o. do 15 dní od doručenia tohto nálezu trovy konania na účet advokáta JUDr. M. M. B.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal...

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadostučinenie.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov...

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch...

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastniť majetok. (...)

Podľa čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu k dohovoru každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. (...)

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním

a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným rozhodnutím alebo iným zásahom orgánu štátu do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej, ako aj nezistenie žiadnej možnosti porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po prijatí na ďalšie konanie (mutatis mutandis rozhodnutie sp. zn. III. ÚS 138/02 a v ňom citovaná ďalšia judikatúra).

Predmetom sťažnosti je tvrdenie sťažovateľky, že uznesením Okresného súdu Trenčín č. 52 VIV 1/2005 z 25. januára 2005, v konaní vedenom pod sp. zn. 50 Re 54/2005, ako aj postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Obdo V 105/04 došlo k porušeniu jej základného práva „na prístup k súdu ako i práva na spravodlivé súdne konanie“ zaručené v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý proces zaručené v čl. 6 ods. 1 dohovoru, základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, základného práva vlastníť majetok zaručeného v čl. 20 ústavy a práva pokojne užívať majetok zaručeného v čl. 1 dodatkového protokolu.

1. K namietanému porušeniu označených základných práv rozhodnutím Okresného súdu Trenčín č. 52 VIV 1/2005 (správne sp. zn. 52 Vym/1/2005) z 25. januára 2005, v konaní vedenom pod sp. zn. 50 Re 54/2005.

Porušenie uvedených základných práv a princípov sťažovateľka vidí najmä v tom, že okresný súd ako súd registrový „napriek skutočnosti, že bol na dôsledky výmazu upozorňovaný zo strany sťažovateľa v dostatočnom predstihu a bez toho, aby vyčkal na rozhodnutie dovolacieho súdu, vo veci iniciatívne konal, nehľadiac pritom na dôsledky takéhoto konania pre sťažovateľa.

Dôsledky takéhoto konania preto viedli k porušeniu práva sťažovateľa na prístup k súdu, nakoľko sťažovateľovi bolo upreté právo na dovolacie konanie a na meritórne rozhodnutie vo veci, a tým v podstate aj právo na účasť v konkurznom konaní, s ktorým sú spojené aj ostatné nadväzujúce práva, ako je právo odporovať právnym úkonom z titulu odporovateľnosti, ktorú je možné uplatniť len v konkurznom konaní, právo na zisťovanie majetku v konkurznom konaní ako aj na ostatné práva a slobody.“

Podľa zistenia ústavného súdu najvyšší súd 25. mája 2006 rozsudkom sp. zn. I Obdo V 105/04 rozhodol v súvisiacom dovolacom konaní tak, že uznesenie sp. zn. 5 Obo 208/04 z 21. septembra 2004 zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie.

Vzhľadom na uvedené rozhodnutie najvyššieho súdu ústavný súd konštatuje, že zo skutočností, ktoré sťažovateľka vo svojej sťažnosti uvádza, nevyplýva žiadna možnosť porušenia ňou označených základných práv, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie, pretože rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. Obdo V 105/04 je dôkazom toho, že sťažovateľke nebolo „upreté právo na dovolacie konanie a na meritórne rozhodnutie vo veci (...), a preto bolo potrebné sťažnosť v tejto časti odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú.

2. K namietanému porušeniu označených základných práv postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. I Obdo V 105/04.

2.1 Pokiaľ ide o namietané porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 6 ods. 1 dohovoru, čl. 20 ústavy a čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu ústavný súd konštatuje, že k porušeniu týchto základných práv postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. I Obdo V 105/04 nedošlo, veď ako to už bolo uvedené najvyšší súd

dovolaniu sťažovateľky vyhovel, teda poskytol jej súdnu ochranu v danej veci, keď svojím rozsudkom 25. mája 2006 sp. zn. Obdo V 105/04 rozhodol tak, že uznesenie sp. zn. 5 Obo 208/04 z 21. septembra 2004 zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie, preto v tejto časti treba považovať predmetnú ústavnú sťažnosť za zjavne neopodstatnenú.

2.2 Sťažovateľka napokon namietala aj porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Obdo V 105/04.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Ústavný súd v súlade s princípom subsidiarity svojej právomoci podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde v danej veci skúmal, či sú splnené podmienky na konanie pred ním. V nadväznosti na to ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou vyžaduje, aby v prípadoch sťažností podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, v ktorých je namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov v konaní pred všeobecným súdom, sťažovateľka preukázala aj využitie právneho prostriedku, na uplatnenie ktorého má právo podľa § 17 ods. 1 zákona Slovenskej národnej rady č. 80/1992 Zb. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky, štátnej správe súdov, vybavovaní sťažností a o voľbách prísediacich (zákon o štátnej správe súdov) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o štátnej správe súdov“) v spojení s § 6 zákona č. 335/1991 Zb. o súdoch a sudcoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch a sudcoch“), t. j. podanie sťažnosti na prietahy v konaní predsedovi najvyššieho súdu.

Ústavný súd už viackrát rozhodol (m. m. I. ÚS 34/98, I. ÚS 16/99, I. ÚS 21/99), že účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať sťažnosť na prietahy v konaní je poskytnutie príležitosti tomuto súdu, aby sám odstránil protiprávny stav

zapríčinený porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov. Preto ústavný súd o sťažnosti, ktorou je namietané porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, koná iba za predpokladu, ak sťažovateľ preukáže, že využil označené právne prostriedky podľa zákona o štátnej správe súdov v spojení so zákonom o súdoch a sudcoch, alebo ak sa preukáže, že sťažovateľ túto podmienku nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Podľa názoru ústavného súdu sa podanie sťažnosti na prietahy v konaní podľa § 17 ods. 1 zákona o štátnej správe súdov v spojení s § 6 zákona o súdoch a sudcoch naďalej, aj po nadobudnutí účinnosti nového čl. 127 ústavy, zásadne považuje za účinný prostriedok ochrany takých základných práv, ktoré súvisia so základným právom na súdnu ochranu, ako aj so základným právom na konanie bez zbytočných prietáhov (napr. IV. ÚS 153/03). Účinnosť takého právneho prostriedku ochrany pred zbytočnými prietahmi v súdnom konaní potvrdzuje aj znenie zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý vo viacerých ustanoveniach zdôrazňuje povinnosť sudcu konať bez zbytočných prietáhov a ustanovuje za také prietahy aj disciplinárnu zodpovednosť [§ 2 ods. 2, § 30 ods. 4, § 52 ods. 1, § 116 ods. 1 písm. b) a § 118 ods. 1 citovaného zákona].

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka v danom prípade nevyčerpala uvedené účinné právne prostriedky nápravy, pričom dodala, že „pokiaľ sa jedná o vyčerpanie riadnych opravných prostriedkov voči namietanej nečinnosti Najvyššieho súdu, t. j. podanie sťažnosti na orgán štátnej správy súdov, tak žiadame, aby Ústavný súd SR v súlade s ustanovením § 53 ods. 2 Zákona č. 38/1993 Z. z. v znení neskorších predpisov neodmietol túto ústavnú sťažnosť, nakoľko v danej veci existujú dôvody hodné osobitného zreteľa spočívajúce v špecifickosti daného prípadu“.

Ústavný súd konštatuje, že z obsahu predmetnej sťažnosti nevyplývajú žiadne konkrétne skutočnosti, ktoré by umožnili ústavnému súdu akceptovať uvedenú žiadosť sťažovateľky. Tvrdenie sťažovateľky, že „v danej veci existujú dôvody hodné osobitného zreteľa spočívajúce v špecifickosti daného prípadu“, samo osebe nezakladá dôvod na posúdenie napadnutého odvolacieho konania ako konania neštandardného,

vybočujúceho z rámca klasických dovolacích konaní. Ústavný súd je teda toho názoru, že sťažovateľke nič nebránilo tomu, aby podala sťažnosť na tvrdené zbytočné prietahy v napadnutom konaní predsedovi najvyššieho súdu, preto ústavný súd opierajúc sa o svoju konštantnú judikatúru (napr. IV. ÚS 44/03, II. ÚS 7/04, II. ÚS 107/04) dospel k záveru, že vzhľadom na okolnosti danej veci niet dôvodu predpokladať, že by využitie sťažnosti podľa § 17 a nasl. zákona o štátnej správe súdov (s účinnosťou od 1. apríla 2005 podľa § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov) neumožnilo účinnú ochranu základného práva sťažovateľky priznaného jej podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, a preto podľa § 25 ods. 2 v spojení s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde v tejto časti rozhodol o odmietnutí sťažnosti pre jej neprípustnosť.

3. Vzhľadom na uvedené neprichádzalo do úvahy, aby ústavný súd podľa § 52 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodoval o návrhu sťažovateľky na vydanie dočasného opatrenia, pretože takéto rozhodnutie môže prichádzať do úvahy len po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (napr. I. ÚS 29/03, I. ÚS 233/03).

4. Vzhľadom na všetky uvedené okolnosti ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. novembra 2006